

KERK +leven

WEEKBLAD — NUMMER 34 — 23 AUGUSTUS 2006

Strandstoel
Sandrine
Van Handenhoven

blz. 7

Dossier
Stamcelonderzoek
vandaag

blz. 10-11

Rembrandt
te boek &
te musical

blz. 16

antwerpen brugge hasselt

Gedwongen werk is een hedendaagse vorm van slavernij

Erik De Smet

Sinds 1981, toen het Afrikaanse Mauritanië als laatste staat slavernij buiten de wet stelde, bestaat er officieel geen slavernij meer. Om het nooit te vergeten riep de Unesco 23 augustus uit tot dag van de herdenking van slavenhandel en de afschaffing ervan. Wat blijkt? Slavernij bestaat nog steeds, al is ze van gedaante veranderd.

Slaven bestaan nog steeds

VOLGENS de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) werken er wereldwijd zowat twaalf miljoen mensen in situaties die je moet omschrijven als nieuwe vormen van slavernij. Allereerst gaat het om slachtoffers van mensenhandel. Vooral vrouwen en kinderen vallen ten prooi aan deze commerciële uitbuiting. Onbetrouwbare lui misleiden arme en laaggeschoolde

mensen, vervoeren hen naar een ander land en dwingen hen vervolgens te werken in de prostitutie, als huispersoneel of in misdaadcircuits. Zowat twee miljoen vrouwen uit Zuidoost-Azië zouden op deze wijze gedwongen zijn om zich te prostitueren. Misdaadorganisaties verdienen veel geld aan deze illegale praktijken.

Moderne slavernij komt ook voort uit schulden. Mensen steken zich in schulden en worden vervolgens gedwongen te werken voor hun kredietverlener. Alle

landen verbieden deze praktijk, maar zelfs in Europa komt ze nog voor. Om de torenhoge prijs van hun (illegale) overtocht te betalen, moeten migranten vaak maandenlang zwoegen, in jobs georganiseerd door koppelbazen. Naar schatting worden op deze wijze alleen al in Europa tienduizenden Afrikanen en Aziaten uitgebuit.

Gedwongen werk is de meest voorkomende vorm van hedendaagse slavernij. Juan Somavia, de grote baas van de ILO, bestempelt dit als „de meest duistere

kant van de mondialisering van de economie”. Hij spreekt dan ook van „het verborgen probleem van onze tijd”. En het is een wereldwijd fenomeen. In arme streken worden arbeidskrachten geronseld, die dan tegen lage lonen en zonder sociale zekerheid worden tewerkgesteld op bouwplaatsen, in de fruitpluk of als huishoudelijke hulp. Niet zelden is het de eigen familie die hen dwingt te werken. Hun bewegingsvrijheid wordt ingeperkt, hun papieren afgenomen, in sommige gevallen

zien deze hedendaagse slaven nooit wat van hun loon.

Vooral de Arabische landen rond de Perzische Golf genieten een bedenkelijke faam. De grote bouwplaatsen in de rijke golfstaten zijn bevolkt met Pakistani en andere Aziaten die er zich letterlijk doodwerken onder een loden zon. Filipijnse vrouwen werken er bij rijke families als huishoudelijke hulp, zonder veel rechten en vaak zonder privacy.

Business

Maar ook in Europa en Noord-Amerika zijn 'slaven' tewerkgesteld. In de hoop wat meer te kunnen verdienen, steken tienduizenden arbeiders uit Mexico en Guatemala illegaal de grens met de Verenigde Staten over. Ze werken er in fruit- en groenteplantages. Vaak moeten ze een deel van hun loon afstaan aan koppelbazen en deze zowaar nog extra betalen voor een onwaardig logement en voeding. Ook in Zuid-Europa bestaan deze praktijken, maar met Afrikaanse migranten. Migranten, vooral zij zonder verblijfsvergunning, blijken makkelijke slachtoffers van hen die winsten maken op basis van slavenarbeid.

Omdat vele laaggeschoolden geen toegang hebben tot de reguliere arbeidsmarkt, is de enige manier om een inkomen te verwerven zich over te geven aan misdadige werkgevers. Ze worden onderbetaald, maar hebben geen alternatief. Gedwongen arbeid houdt de armoede in stand, terwijl arbeid net mensen de kans zou moeten bieden om er uit te stappen. Slavernij is niet zomaar een misdaad, het is een business.

Een strengere toepassing van de wettelijke normen zou veel verhelpen. Helaas zoeken de slavenhandelaars vandaag de duistere en informele hoeken van ons economische landschap op.

© Belga